

UCHWAŁA
składu całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych Sądu Najwyższego

Dnia 7 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Katarzyna Gonera

SSN Zbigniew Hajn

SSN Józef Iwulski (sprawozdawca)

SSN Halina Kiryło

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Roman Kuczyński

SSN Jerzy Kuźniar

SSN Maciej Pacuda

SSN Romualda Spyt

SSN Krzysztof Staryk

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

Protokolant: Dominik Wajda

z udziałem Zastępcy Prokuratora Generalnego Roberta Hernanda i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej Stefana J. Jaworskiego, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 sierpnia 2014 r. sprawy o stwierdzenie ważności wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r., po rozważeniu sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej i opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów, przy uwzględnieniu obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 maja 2014 r. o wynikach wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r. (Dz.U. 2014,

poz. 692) oraz biorąc pod uwagę wnioski Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, na podstawie art. 244 § 1 i 2 w związku z art. 336 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.)

**stwierdza ważność wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych
w dniu 25 maja 2014 r.**

Uzasadnienie:

1. Zgodnie z art. 14 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 ze zm.), członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani na pięcioletnią kadencję w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym. Obywatele Unii mają prawo do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego (art. 20 ust. 2 pkt 2 i art. 22 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2 ze zm.). Na podstawie art. 223 tego Traktatu nie została uchwalona jednolita procedura wyborcza we wszystkich Państwach Członkowskich. Według art. 1 ust. 1 i 3 Aktu dotyczącego wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, ustanowionego decyzją Rady z 20 września 1976 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/10), w każdym Państwie Członkowskim członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani na zasadzie proporcjonalnej, w bezpośrednich wyborach powszechnych, wolnych i tajnych. Procedura wyborcza w każdym Państwie Członkowskim podlega przepisom krajowym (art. 8 tego Aktu).

2. Na mocy art. 328 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.), wybory do Parlamentu Europejskiego są powszechne, równe, bezpośrednie i proporcjonalne oraz odbywają się w głosowaniu tajnym. Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów, rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru posła, przeciwko któremu wniesiono protest. Rozstrzygnięcie Sąd Najwyższy podejmuje, w formie

uchwały, nie później niż w 90 dniu po dniu wyborów, na posiedzeniu z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej (art. 244 § 1 i 2 w związku z art. 336 Kodeksu wyborczego).

3. Sprawozdanie Państwowej Komisji Wyborczej z wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r. zawiera informacje o ich prawidłowym przebiegu oraz o nielicznych przypadkach naruszenia prawa wyborczego. W szczególności głosowanie przebiegało w zasadzie bez zakłóceń a w przytłaczającej większości obwodów komisje dokonały ustalenia wyników głosowania i sporządziły protokoły głosowania poprawnie, bez błędów wymagających ponownego liczenia głosów i sporządzenia protokołów. W konkluzji Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie posiadanych dokumentów i informacji o przebiegu głosowania i wyborów nie stwierdziła naruszeń, które miały wpływ na wynik wyborów.

4. Sąd Najwyższy w składach trzyosobowych rozpoznał 64 protesty wyborcze.

4.1. W odniesieniu do 13 protestów Sąd Najwyższy wydał opinie, że są one uzasadnione w całości lub części, lecz stwierdzone naruszenia prawa nie miały wpływu na wynik wyborów.

W części spraw stwierdzono błędne ustalenie wyników głosowania w 7 obwodowych komisjach wyborczych, obejmujące od 1 do 49 głosów. Przyczynami zniekształcenia rzeczywistego wyniku głosowania było najczęściej omyłkowe wpisywanie liczby głosów oddanych na danego kandydata do sąsiedniej rubryki protokołu.

Za zasadne uznano zarzuty kilku protestów dotyczące naruszenia art. 77 Kodeksu wyborczego polegające na zaniechaniu przez Obwodowe Komisje Wyborcze nr 102, 103 i 565 w Warszawie, nr 7 w Kętrzynie oraz nr 13 w Żywcu wywieszenia niezwłocznie (po zakończeniu liczenia głosów, a przed opuszczeniem lokalu wyborczego) kopii protokołu głosowania w lokalu wyborczym w widocznym miejscu. Sąd Najwyższy ustalił, że Komisje te nie miały w lokalu wyborczym zapewnionej obsługi informatycznej, wobec czego protokoły głosowania Komisje sporządziły poza lokalami wyborczymi i wywiesiły niezwłocznie po wydrukowaniu ich z systemu informatycznego. Stwierdzono jednak, że wszystkie dane liczbowe zawarte w protokołach końcowych były zgodne z wynikami ustalonymi bezpośrednio po policzeniu głosów.

Sąd Najwyższy uznał również za zasadny zarzut dotyczący głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 232 w Warszawie, w czasie którego doszło do przepełnienia urny, a następnie do oderwania jej wieka przez zniecierpliwionych wyborców. Uznano, że naruszony został art. 42 § 1 Kodeksu wyborczego przez dopuszczenie do nieuzasadnionego otwarcia urny w trakcie głosowania. Naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów, ponieważ protokół głosowania został sporządzony poprawnie pod względem formalnym i merytorycznym.

4.2. Wpłynęło 7 nieuzasadnionych protestów. Ich bezzasadność wynikała z nieudowodnienia zarzutów lub nietrafnej interpretacji przepisów Kodeksu wyborczego.

4.3. Sąd Najwyższy pozostawił bez dalszego biegu 43 protesty, w tym jeden protest przeciwko wyborowi konkretnego posła. Co do jednego protestu został zarządzone zwrot wobec nieuzupełnienia braku. Pozostawienie protestów bez dalszego biegu było spowodowane w szczególności ich złożeniem przed lub po terminie, złożeniem protestu przez nieuprawniony podmiot lub dotyczącego sprawy (umieszczenia w spisie wyborców), co do której w Kodeksie wyborczym przewidziano możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej, nieprzedstawieniem dowodów na zarzut będący nieweryfikowalnym przypuszczeniem oraz niepowołaniem zarzutów mieszczących się w zakresie przedmiotowym protestu wyborczego (art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego), czyli niewskazanie dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

Sąd Najwyższy pozostawił bez dalszego biegu 5 protestów wyborców powołujących się na uniemożliwienie im wzięcia udziału w wyborach poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (pozbawienie czynnego prawa wyborczego) na skutek wprowadzenia w błąd co do właściwego obwodu głosowania za granicą oraz zaniechania polskich władz utworzenia we Lwowie obwodowej komisji wyborczej. W sprawach tych ustalono, że w wyborach został utworzony na Ukrainie tylko jeden obwód głosowania w Kijowie, a informacje o utworzeniu obwodów głosowania za granicą były dostępne na stronach internetowych Państwowej Komisji Wyborczej,

Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ambasady RP w Kijowie, z którymi protestujący nie zapoznali się.

5. Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych zaakceptował opinie przedstawione przez składy orzekające w sprawach protestów.

6. Zastępca Prokuratora Generalnego wniósł o podjęcie uchwały stwierdzającej ważność wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r.

7. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o stwierdzenie ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r.

8. Stosowanie procedury wyborczej określonej w przepisach krajowych (art. 8 Aktu z 20 września 1976 r. dotyczącego wyboru członków Parlamentu Europejskiego), bez naruszenia kompetencji Parlamentu Europejskiego, o której mowa w art. 12 tego Aktu (orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 stycznia 2009 r. w sprawach połączonych C-512/07 P(R) i C-15/08 P(R), Achille Occhetto oraz Parlament Europejski przeciwko Beniamino Donnici, ECR 2009, s. I-1 oraz z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawach połączonych C-393/07 i C-9/08, Republika Włoska i Beniamino Donnici przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, ECR 2009, s. I-3679), oznacza, że art. 244 § 1 Kodeksu wyborczego stosuje się wprost (art. 336 tego Kodeksu), a więc Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych rozstrzyga o ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność

Kierownik Sekretariatu Izby

(*Elżbieta Lewandowska*)